

Oefenen, oefenen.

Natuurlijk, zonder oefenen kan het niet, maar doe het efficiënt. In het begin is het oefenen van de persoonlijke techniek belangrijk. Kunnen landen op elke manier, op elke plaats in het windvenster is noodzakelijk. En na een -mislukte- landing opstijgen eveneens. Oefen met twee tegelijk, een derde kan "vliegers rapen" een vierde observeren en aanwijzingen geven. Zo'n opstelling is ook het beste voor het oefenen van "tricks". Vlieg in het begin geen ingewikkelde team figuren, maar oefen op gelijke bewegingen en korte onderlinge afstanden. Reken op minimaal zes uur per week (gemiddeld over het jaar) "op het veld". En vlieg! Verzorg materiaal thuis, eventueel gezamenlijk, maar buiten de oefenuren, en bij voorkeur direct erna (reparaties!). Oefen figuren pas nadat van tevoren ieder teamlid precies weet wat er gevlogen moet worden en hoe. Maak afspraken over plaats, snelheid, soort bocht en hoek. Beter één figuur goed inge oefend, dan een middag "modderen".

Precisie.

De belangrijkste voorwaarde voor goed teamvliegeren is precisie. Neem vijf figuren (kijk ook eens naar de laatste "oude Stack" figuren), maak afspraken over hoe die figuren er volgens het team uit zouden moeten zien, en oefen net zo lang totdat het er in de lucht ook zo uitziet. En oefen -voorzover mogelijk met een

figuur- altijd met kleine onderlinge afstanden. Oefen ook de figuren voor wedstrijden (zeker het eerste seizoen) één voor één, op termijn spaart dat tijd. Combineer voor een eerste precisie routine een aantal bekende en minder bekende maar niet te ingewikkelde precisie figuren en voeg een paar eigen figuren toe. Het is veel belangrijker een routine volledig te vliegen, dan een of meer keren af te moeten breken.

Ballet.

Het zal voor een beginnend team niet eenvoudig zijn een goed ballet te laten zien. De eenvoudigste methode is de routine van een ander team te kopiëren. Zoek naar routines die vrijwel volledig op video beschikbaar zijn, vraag het desbetreffende team om toestemming en oefen (oefen, oefen). De tweede methode is de precisie routine te voorzien van een "passend" stuk muziek (alleen het ritme is van echt belang...). Dat heeft als nadeel dat je er weinig van leert.

Wedstrijden.

Ook voor een beginnend team zijn wedstrijden belangrijk, zelfs als je er niet aan deelneemt! Je doet ideeën op, kunt andere teams om advies vragen (vooral dat team waarvan je de oude ballet routine hebt gekopieerd!) en je kunt een of twee dagen oefenen in een gezelliger omgeving dan het lege strand of hei. Maar meedoen of niet, maak gebruik van de mogelijkheden, praat met deelnemers en

kijk. En op wedstrijden zijn er natuurlijk ook altijd juryleden. Zij zijn gespecialiseerd in het bekijken en beoordelen van teams (en andere wedstrijdvliegeraars natuurlijk) en zijn -bijna- altijd bereid advies te geven (buiten de wedstrijd). Gebruik die kans om het "ook eens van een ander te horen"!

Alles wat je van een ander kunt leren spaart tijd en maakt het eenvoudiger na de inspanning en de spanning plezier te hebben in vliegeren.

Hans Janse op de Haar, Zoetermeer – Stephen Versteegh, Rotterdam.